

Sygn. akt II KZ 32/22

POSTANOWIENIE

Dnia 8 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

po rozpoznaniu
w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 8 września 2022 r.
zażalenia obrońcy z urzędu
na postanowienie Sądu Najwyższego
z dnia 29 lipca 2022 r., sygn. akt II KK 586/21
o przyznanie kosztów udzielonej pomocy prawnej
na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k., art. 426 § 1 k.p.k. i art.
518 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

pozostawić zażalenie bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Po rozpoznaniu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego (obrońcę ustanowionego z urzędu) Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 13 lipca 2022 r., sygn. akt II KK 586/21, uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 6 lipca 2021 r., sygn. akt V Ka [...] w zaskarżonej części, tj. dotyczącej orzeczenia o karze i w tym zakresie sprawę przekazał temu sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Postanowieniem z dnia 29 lipca 2022 r. Sąd Najwyższy po rozpoznaniu wniosku obrońcy z urzędu zasądził od Skarbu Państwa na jego rzecz kwotę 442,80 zł obejmującą także należny VAT, tytułem sporządzenia i wniesienia kasacji oraz kwotę 5,90 zł tytułem zwrotu wydatków. W terminie 7 dni od doręczenia obrońcy z urzędu odpisu postanowienia obrońca

skazanego r.pr. T. W., złożył zażalenie na rozstrzygnięcie o kosztach i wniósł w nim o zmianę postanowienia przez orzeczenie o wypłacie obrońcy z urzędu kosztów pomocy prawnej udzielonej skazanemu w niniejszej sprawie z uwzględnienie treści wyroku TK z dnia 23 kwietnia 2020 r., SK 66/19 oraz przy uwzględnieniu stawki z § 11 ust 3 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.01.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesione przez obrońcę oskarżonego zażalenie jest niedopuszczalne z mocy ustawy, zatem należało pozostawić go bez rozpoznania, skoro wadliwie je przyjęto i nadano mu bieg, zamiast wydania decyzji o odmowie przyjęcia tego zażalenia (k. 5 akt SN). Sąd Najwyższy w swoich orzeczeniach (por. np. postanowienia z dnia 14 grudnia 2016 r., III KK 216/16; z dnia 21 kwietnia 2017 r. VI KZ 4/17 oraz z dnia 9 października 2020 r., I KZ 22/20) konsekwentnie wyraża stanowisko, że w postępowaniu kasacyjnym nie przysługuje zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu, także co do tych, co do których orzekł po raz pierwszy Sąd Najwyższy. Pogląd ten wynika z kategorycznej treści art. 426 § 1 k.p.k. w zw. z art. 626 § 3 k.p.k. Zgodnie z art. 426 § 1 k.p.k. od orzeczeń sądu odwoławczego oraz od orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy nie przysługuje środek odwoławczy, chyba że ustawa stanowi inaczej. Takiej możliwości nie przewiduje przepis art. 426 § 2 k.p.k. O ile w istocie regulacja ta stanowi wyjątek od zasady niezaskarżalności orzeczeń wydanych po rozpoznaniu środka odwoławczego, enumeratywnie wskazując sytuacje, w których dopuszcza się możliwość zaskarżenia postanowień sądu II instancji, o tyle, w żaden sposób nie uprawnia ona do przyjęcia takich rozwiązań w zakresie orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy. Takie stanowisko wynikać musi choćby z wyraźnego rozróżnienia, jakie ustawodawca stosuje w art. 426 § 1 k.p.k. wskazując w nim na orzeczenia sądu odwoławczego oraz te wydane przez Sąd Najwyższy. W § 2 art. 426 k.p.k. ustawodawca enumeratywnie wskazał sytuacje, w których dopuszcza możliwość zaskarżenia postanowień, lecz wyłącznie tych wydanych przez sąd odwoławczy w toku prowadzonego przez niego postępowania odwoławczego. Chodzi tu m.in. o postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wydanego na skutek zażalenia, a także wydane w toku postępowania

odwoławczego postanowienia o przeprowadzeniu obserwacji, zastosowaniu środka zapobiegawczego, nałożeniu kary porządkowej oraz w przedmiocie kosztów procesu, o których po raz pierwszy orzekał sąd odwoławczy. Stylizacja tego przepisu wyraźnie łączy te rodzaje orzeczeń – co do których przysługuje zażalenie – z orzekaniem w toku postępowania odwoławczego lub też, co do kosztów procesu, z sądem odwoławczym orzekającym o nich po raz pierwszy. Sąd Najwyższy jest sądem rozpoznającym apelację, a więc sądem odwoławczym, wówczas, gdy przejmie sprawę do rozpoznania na podstawie art. 441 § 5 k.p.k. albo gdy rozpoznaje apelacje od wyroku wojkowego sądu okręgowego. O tym, że wskazane w art. 426 § 2 k.p.k. rodzaje postanowień nie dotyczą postępowania przed Sądem Najwyższym jako sądem kasacyjnym wskazuje nie tylko ich charakter (przeprowadzenie obserwacji, zastosowanie środka zapobiegawczego) ale i to, że w art. 538 § 2 zd. 2 k.p.k. ustawodawca wprost dopuścił możliwość wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Najwyższego o zastosowaniu tymczasowego aresztowania w toku postępowania kasacyjnego, już po wydaniu wyroku kasatoryjnego. Z tego też powodu nie jest możliwe przyjęcie, że przepis art. 426 § 2 k.p.k. w zakresie wskazanych tam postanowień może być stosowany poprzez art. 518 k.p.k.

Podstawy do wniesienia zażalenia nie może też stanowić art. 626 § 3 k.p.k. Przepis ten daje możliwość zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów wydanych w pierwszej instancji (skoro użyto formuły: *jeżeli nie wniesiono apelacji*), wyłączając tym samym dopuszczalność zaskarżenia takiego rozstrzygnięcia zawartego w orzeczeniu, które nie jest zaskarżalne (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 25 listopada 2009 r., III KZ 74/09; z dnia 5 listopada 2010 r., III KZ 86/10; z dnia 7 czerwca 2018 r., V KZ 26/18). Niezależnie od tego, jakie orzeczenie Sąd Najwyższy wyda po rozpoznaniu kasacji, to nie podlega ono zaskarżeniu, a skoro tak to oczywiste jest, że nie można zaskarżyć tego orzeczenia w żadnym zakresie, a więc także rozstrzygnięcia o kosztach, choćby zostało ono wydane w trybie uzupełnienia, o którym mowa w art. 626 § 2 k.p.k. Przepis art. 637a k.p.k. nie daje także podstawy do wyprowadzenia wniosku o możliwości zaskarżenia postanowienia Sądu Najwyższego, albowiem dotyczy on reguł

obciążenia kosztami postępowania kasacyjnego, a nie podstawy zaskarżalności takiego orzeczenia.

Skoro jednak zażalenie przyjęto, to należało pozostawić je bez rozpoznania. Z tych powodów orzeczono jak w postanowieniu.

[as]